

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
28. JULIJ
1994

Letnik XLIX
Štev. 30 (2765)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

P. b. b.

Haider naj se opraviči!

To je zahteva deželnega sekretarja koroških socialdemokratov mag. Haraldja Reparja v zvezi s Haiderjevimi izjavami okrog svobodnjaškega „Radia svobodna Evropa“, ki je deloval v Italiji.

Haider je v teku svoje kampanje proti pristopu k Evropski uniji preko tega radia delal škodo Koroški in vsej Avstriji. Za take izjave kot „italijanski tatovi avtomobilov“ naj se opraviči.

„Sedanja prijava zaradi žalitve italijanskega naroda je le žalosten višek Haiderjevih izpadov proti vsem in vsakemu,“ pravi Repar in Haiderja še enkrat poziva, naj se opraviči, v prihodnje pa naj najprej pomisli, potem pa govori.

Bravo Rup!

Ko tabli stojita, je lahko biti pameten. marsikdo pa bi k temu uspehu rad pristavil svoj piskrček. Anton Krušic, p. d. Rup, pa je moral zbrati kar precej odločnosti in poguma, da je uspel. Sedaj v Velinji vasi stojita dve povsem uradni tabli, ki ju krasita dvojezična napisa. Prav prijetno ju je videti. Tokrat se ne bomo spuščali v polemiko, kdo je za tabli najbolj zaslužen, kajti trdno smo prepričani, da prav Rup. Z veseljem jo objavljamo na 1. razmišljanje o dvojezičnih napisih pa preberite na 2. strani.

Gračov in Čurkin V Beogradu

V okviru prizadevanj ženevske kontaktne skupine za Bosno in Hercegovino, ki je izdelala načrt ozemeljske razdelitve te rebulike na bošnjaško-hrvaški in srbski del, katerega pa so bosanski Srbi pogojno zavrnil, se je kot zadnja možnost v Beogradu napotila visoka ruska delegacija, v kateri sta bila tudi obrambni minister Pavel Gračov in posebni odposlanec predsednika Jelcina za nekdanjo Jugoslavijo Vitalij Čurkov.

V Beogradu sta se pogovarjala s srbskim predsednikom Slobodanom Miloševićem in vodjem bosanskih Srbov Radovanom Kradžićem. Skušala sta ju prepričati, naj bosanski Srbi vendarle pristanejo na razdelitveni načrt in se izognejo še hujšemu pritisku mednarodne skupnosti. Kakšen naj bi bil ta, ni povsem jasno, vse pa kaže, da kontaktna skupina močno pritiska tudi na Rusijo, naj bo dosledna pri izvajanju skupnih sklepov. Izjave po srečanju v Beogradu zbuja nekaj upanja, da bodo bosanski Srbi vendarle še enkrat preučili svojo odločitev in morda omilili pogoje svojega pristanka na ženevski načrt.

ZSO za krepitev pomena sosveta tudi na deželni ravni

Pododbor zunanje političnega odbora slovenskega parlamenta je imel v ponedeljek ločene razgovore s predstavniki ZSO in NSKS. Predstavniki ZSO so izpostavili sledeča težišča:

1. ZSO izhaja iz prepričanja, da je politična diferenciacija med koroškimi Slovenci zgodovinsko dejstvo, ki ga ni mogoče spreminjati. Temu ustreza tudi pluralnost organizacijskih struktur. Zato se zavzema za konstruktivno in enakopravno sodelovanje vseh političnih faktorjev v koordi-

nacijskem telesu, ki naj bi usklajevalo politiko slovenske manjšine na Koroškem.

2. Kar se tiče zastopstva manjšine v zakonodajnih telesih, bo predsednik sosveta dr. Marjan Sturm v septembru sklical sejo vseh sosvetov, na kateri naj bi predstavniki manjšin podali svoja stališča, in sejo sosveta za slovensko narodno skupnost, na katero bodo povabljeni tudi ustavni pravniki deželne in zvezne vlade. Razčistili naj bi, ali in pod kakšnimi pogoji je mogoče izvesti zastopstvo narodnih

skupnosti v zakonodajnih telesih oz. kakšni so alternativni modeli. Na osnovi tega naj bi sosvet sprejel ustrezne sklepe.

3. Predstavniki ZSO so pododbor informirali o modelu, ki ga zagovarja Delovna skupnost avstrijske narodnosti v SPÖ in ki ga podpira tudi ZSO. Ta model predvideva okrepitev pomena sosveta, ki naj bi bil tudi svetovadni organ deželnega zbora in deželne vlade. Predstavniki ZSO in NSKS naj bi v vprašanih narodne skupnosti in sožitja po tem modelu dobila status eksperta in

svetovalca v pododboru deželnega zbora za manjšinska in ustavna vprašanja. Pravtako naj bi tudi predsednik sosveta dobil aktivnejšo funkcijo v deželnih zakonodajnih telesih.

4. Pododbor zunanje političnega odbora je predstavnike ZSO informiral, da bo jeseni povabil na skupni razgovor vse slovenske manjšine iz zamejstva.

5. Predstavniki ZSO so dali pobudo, da naj bi Slovenija razčistila vprašanje finančnih podpor koroškim Slovincem od leta 1945 dalje.

-an

Preberite:

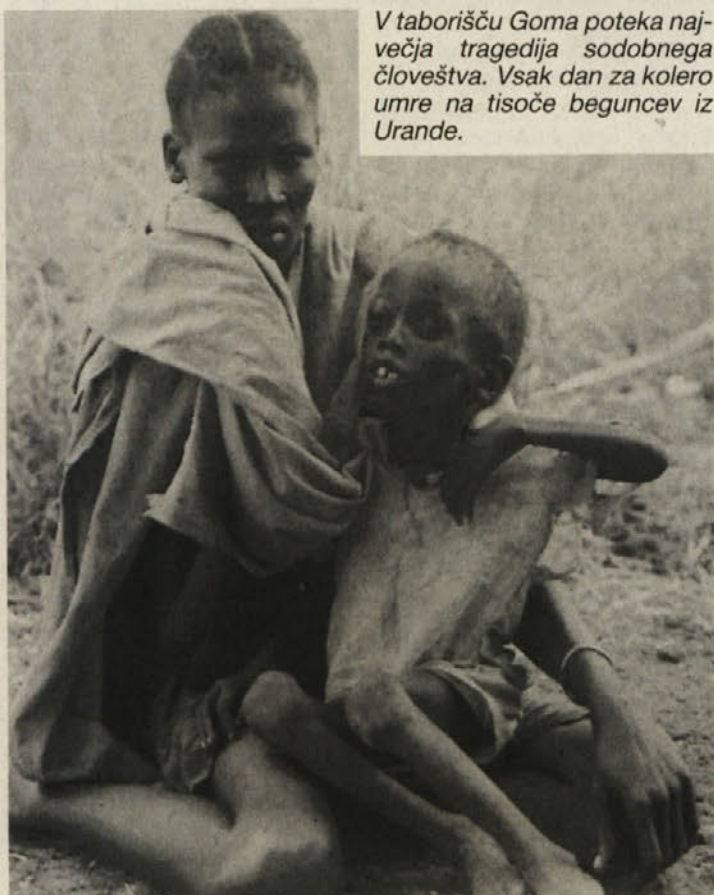
str. 2 – Zablatnikova
zavrača Sturmov
poduk

str. 3 – Evropski svet
ugodno o
Mreži za
interkulturni
razvoj

str. 4 – Bistriški
kulturni dnevi

str. 5 – Janko Messner
ima spet jezikovne
ugovore

str. 7 – Zanimiv izlet
slovenskih
planincev
po Italiji

V taborišču Goma poteka največja tragedija sodobnega človeštva. Vsak dan za kolero umre na tisoče beguncev iz Urande.

„Oktet Hodiše“
Slovenskega prosvetnega
društva „Zvezda“

vabi na

**Hodiško
POLETNO
NOČ**

v soboto, 30. julija '94

ob 20. uri ob

Rijavškem jezeru

(Strandbad Rauschelesee)

Zabaval vas bo znani
Ansambel Šibovnik
iz Slovenije

**Vaščani pojo
vabijo na**

tradicionalno
prireditev
pri Košarju na Gori,
tokrat pod geslom

„Nekoč v
starih časih“

v soboto, 30. 7.,
ob 20.30

sodelujejo:

Višarski ženski kvintet
Angelika in Eva Libeau

Po svoji maratonski seji v prvem julijem tednu so se avstrijski politiki spravili na (zasluženi) dopust; tega potrebujejo, kajti politična jesen bo kratka, a najmanj tako vroča kot sedanja poletna dopustna sezona. Devetega oktobra bo namreč avstrijsko ljudstvo odločalo o sestavi novega parlamenta. Ta pa ta čas nikakor ni jasno predvidljiv. Čeprav koalicijski stranki zagotavljata, da želita nadaljevati vladno

dr. Francija Zwitter

Poletni politični dopust

sodelovanje, po besedah Erharda Buska celo brez vsakršnega „če in vendar“ („ohne Wenn und Aber“), tako enostavno ne bo.

Edino, kar lahko velja za gotovo, je, da bo socialdemokratska stranka z Vranitzkim kot glavnim kandidatom obdržala relativno večino (ankete ji napovedujejo med 39 in 43 odstotkov glasov). Velika neznanka ostaja ljudska stranka: ali bodo njeni dosedanj volilci sledili Buskovi liniji ohranjanja velike koalicije, v kateri bi bila spet samo tako imenovani „junior partner“ socialdemokratov, ki ji nadaljnje štiri leta ne dopuščajo poti do jasli politične moči, ali pa se bo ta stranka zredicirala do nepomembnosti; kajti v njej je dovolj političnih harakiristov, katerim gre za politično oblast v državi, vseeno s katerim partnerjem.

Ta partner pa je nedvomno svobodnjaška stranka s Haiderjem na čelu. Čeprav letošnje leto ni bilo njegovo – od poloma pri „plebiscitu o tujcih“ do poloma njegovega agresivnega EU-protiboj – to še ne pomeni nikakršnega Wagnerjanskega božjega somraka. To je dokazal že dostikrat.

V primeru, da bi se seštevno izšla meščanska večina ljudske in svobodnjaške

stranke v parlamentu, so verjetno Buskovi dnevi, kot predsednika ljudske stranke, šteti. In Josef Höchtl – predsednik mogočnega OAA – ki še nikdar ni skrival svojih simpatij do opcije sodelovanja s svobodnjaki, bi prišel do svoje končne možnosti. Tako opcijo ta čas podpirajo tudi mogočni deželnostrankarski aparati ljudske stranke Štajerske, Nižje in tudi Zgornje Avstrije.

Alternativa za socialdemokrate je močno okrnjena: vladno sodelovanje – če bi bilo sploh računsko mogoče – z Zelenimi, je zelo neverjetno, vsaj s trenutno vladajočimi socialdemokrati (Vranitzky, Löschner ipd.). In tako imenovano „semaforsko koalicijo“ (Ampelkoalition) med socialdemokrati, Zelenimi in Liberalnim forumom Heide Schmidtove si lahko še težje predstavljamo.

To pa tudi zato, ker se bo nedvomno tudi častihlepni Thomas Klestil poskušal profilirati v svoji pristojnosti, ki mu dovoljuje določiti sestavljalca vlade.

Vročemu poletju bo vsekar sledila vroča politična jesen.

In pred to jesenjo se tudi jaz spravljam na zasluženi dopust.

„Le čevlje sodi naj ...“

V Slovenskem vestniku št. 28 me predsednik ZSO dr. Marjan Sturm poučuje, kako naj bi se kot odbornica Enotne liste Bilčovs zadržala pri glasovanju o uporabi slovenskega jezika na občinskih sejah, namreč da naj bi podprla kompromisni predlog županje.

Dragi Marjan, pozivam Te, da v Slovenskem vestniku objaviš tisti kompromisni predlog županje Quantschnigove, ki naj bi ga podprla. Na občinski seji dne 5. 7. 1994 županja ni stavila nobenega predloga v zadevi uradnih jezikov. Zato ga nisem mogla podpreti, tudi če bi ga hotela, ker ga ni bilo. Pa tudi noben iz frakcije socialdemokratov v tej zadevi ni stavil kakega predloga.

Torej, ne spravljaj v javnost dejstev, ki so izmišljena. In ne zbuja vtisa, kakor da bi imel poln koš argumentov, ko pa nimaš niti enega. Saj tudi nobenega ne navajaš!

K uporabi slovenščine v Bilčovsu pa dovoli pojasnilo:

Uporabo slovenščine na občinskih sejah mi je hotel prepovedati že bivši župan in tedanji podpredsednik Tvoje organizacije Hanzi Ogris. V času županje Quantschnigove mi je občinski odbor odredel pravico do uporabe slovenščine že leta 1989. Ker tega nisem dopustila, je občina Bilčovs prosila za tozadevno stališče deželno vlado.

Deželna vlada oz. njena ustavna služba je leta 1990 odgovorila deloma negativno (slovenščina na občinskih sejah ni pravomočna), pozvala pa je k spoštovanju slovenske narodne skupnosti in h kooperativnemu vzdušju. Na občinski seji dne 5. 7. 1994 je bila na pobudo VP in FP frakcij na dnevnem redu točka o vodilu za uporabo uradnih jezikov.

Enotna lista oddaja, kakor to predvideva Splošni občinski red, svoje predloge k dnevnemu redu v pisni obliki v obeh deželnih jezikih. To delamo od našega začetka. Tudi k točki o uradnih jezikih smo oddali pred sejo župani naš predlog v obeh jezikih, ki se je glasil v slovenskem delu takole:

„Občinska odbornika Enotne liste Bilčovs stavlja glasom § 14 poslovnika k točki 2 dnevnega reda občinske seje dne 5. 7. 1994

Dvojezični krajevni tabli sta uradni po vseh predpisih, le stojita na pravem mestu. Menda je Velinja vas večja!

sledeči predlog: Občinski odbor občine Bilčovs naj sklene: V veljavnem območju občine Bilčovs je slovenščina dopustna dodatno k nemščini kot uradni jezik.

Utemeljitev: V členu 7. odst. 3 avstrijske državne pogodbe iz leta 1955 je slovenščina dodatno k nemščini kot uradni jezik zajamčena.

Izjema, na katero se sklicuje izvedenec koroške deželne vlade dr. Glantschnig in ki je navedena v § 13. odst. 5 zakona o narodnostnih skupinah, kjer slovenščina kot uradni jezik ni dopustna, se nanaša izrecno na medsebojno občevarje uradov in službenih mest in ne na notranje službovanje uradov in službenih mest. V § 13. odst. 5 ni govora o medsebojnem občevarju organov družbenopolitičnih skupnosti (Gebietskörperschaft).

V toliko se izvedenec koroške deželne vlade dr. Glantschnig moti, ko trdi, da je uradni jezik pri občinskih sejah in sejah pododborov nemški.

V soboto sem se odpeljal v Velinjo vas, da bi poslikal herojsko dejanje Tonija Krušica, p. d. Rupija. Na svojem zemljišču je namreč postavil dvojezično tablo Wellersdorf-Velinja vas. Rupija ni bilo doma, zato sem si rekel, ga bom obiskal drugič, da mi pove, kako je postavil tablo, s kakšnimi neprijetnostmi se je ob tem srečal, kako mu je grozil zapor in v koliko mu je pri tem pomagala dvojezična občina Bilčovs.

Nam je potrebno herojstvo?

Pa vzamem v roke Naš tednik. Na prvi strani „stoji“ velik napis: „Dvojezični napisi – vztrajnost EL rojeva sadove.“

Pomislim na podatke, ki jih imam, na pogovor z Mihom Zablatnikom, ki mi o dvojezičnih napisih in kaži-potih, štirih (kajti 2 plus 2 je 4), ni nič govoril, da je to zasluga EL, niti ne, da je izrecna zasluga bilčovske EL.

Da bi se prav razumeli: nič nimam proti zaslugam te naše narodne politične stranke. Toda, če bi se v svojem nevemkolikoletnem obdobju res tako zavzemala za dvojezičnost, bi najbrž že uspela. Eno leto tam, drugo leto drugje, in njeni „mali koraki“ bi se lepo ujavljali v vsakodnevno življenje.

Vem, da občina Bilčovs greši, vem tudi, da nekdanji župan Hanzi Ogris ni zbral moči, da bi kot zaveden Slovenec tako agiral tudi v občinskem svetu. Kritizirali smo ga, tudi jaz, očitali smo mu, da je oportunist. Toda tedaj je bilo stanje vendarle drugačno. Ogris ni znal ubezati iz brutalne strankarske discipline, sedaj pa je precej drugače. Wagnerjem se v socialdemokratski stranki sicer še pozna, njegov poda-

ODMEV

Pa tudi on v zaključku poudarja spoštovanje jezika narodne skupnosti in kooperativne delovne pogoje.

Ta predlog, ki je dobesedno izvzet odlomek iz člena 7 ADP, odst. 3, je bil odklonjen z 10 glasovi, med njimi tudi z županinim. Predlog, ki je bil z 9 glasovi sprejet, je stavil frakcijski vodja ÖVP Günter Krušitz. Glasil se je: „Pri občinskih sejah je dopuščeno kot uradni samo nemški jezik. Tudi protokoli se pišejo samo v nemščini.“ Za ta predlog je glasovala tudi županja. Če bi bila županja res za nek kompromisni predlog, potem predloga ÖVP ne bi podprla, temveč bi se vsaj vzdržala, kakor so to storili trije odborniki iz njene frakcije.

Dragi Marjan, že večkrat si dokazal, da dobro obvladaš zgodovino. Sedanjost in bodočnost pa ni tvoja močna stran. Zato ne zameri, če zaključim s Prešernom: „Le čevlje sodi naj kopitar!“

Ingrid Zablatnik

ljšek je Ambrozy, Ausserwinkler pa vendar prinaša novega duha.

Pa pustimo stranke. Osebnostem prepričan, da bi nam ob naši odločnosti lahko samo pomagale ali pa nasprotovale. Ob tem pa bi se polarizirale. Ene bi bile v smislu evropskega duha pozitivne, druge pa nacionalistične.

Dvojezični napisi v tem času so stvar nas, zadeva slovenske narodnostne skupnosti. To je „samopomoč“, ki

bi bila v tem trenutku še kako dobrodošla. Samopomoč povsod, kjer živimo Slovenci. Konkretno: povsod bi bilo treba postaviti dvojezične table, zasebne, ker v prvem trenutku uradnih ne bomo dosegli, potem pa naj nam jih rušijo. Potem se bo pokazala evropska demokratična Koroška in z njo vred demokratična Avstrija, ki je zlezla, vsaj kar se tiče manjšinskega prava, v evropske demokratične asociacije takrat, ko manjšinske pravice še niso bile strog kriterij.

Kdo je torej postavil dvojezični tabli in dvojezična smerovka v občini Bilčovs? Zveza slovenskih organizacij in Narodni svet koroških Slovencev zagotovo ne; ta dva spita. Obe centralni kulturni organizaciji tudi ne; tudi v njih ni kake posebne zavzetosti, EL (vsaj koroška) tudi ne, sicer bi stale že zdavnaj, ali pa tudi ne, postavili so jih prizadevni vaščani, katerim ni vseeno, kako izginja njihova domačinska kultura, njihov jezik v brezimnost. Bravo domačini, organizacije pa izpolnite svojo zgodovinsko (evropsko in narodnostno) dolžnost!

Jože Rovšek

Kaj je z dvojezičnimi napisi na Gradiščanskem?

Zvezna vlada še nadalje ignorira želje in pravice gradiščanskih Hrvatov po javnem priznanju drugega deželnega jezika, kritizira manjšinska zastopnica Zelenih v zveznem parlamentu mag. Terezija Stoisic.

„Pred skoraj letom dni je bil konstituiran narodnostni svet gradiščanskih Hrvatov in kmalu zatem je pri zvezni vladi vložil soglasno zahtevo za postavitev dvojezičnih krajevnih napisov v smislu avstrijske manjšinske zakonodaje. Zgodilo se ni nič! Namesto da bi izpolnili sklepe manjšinskih predstavnikov, pristojni Urad zveznega kanclerja nadalje omalovažuje zahteve Hrvatov in Madžarov na Gradiščanskem.“

Zeleni v tem smislu naslavljajo na zveznega kanclerja Vranitzkija parlamentarno vprašanje, da bi prejeli vsaj utemeljitev za to (ne)početje. Hkrati pa postavljajo tudi

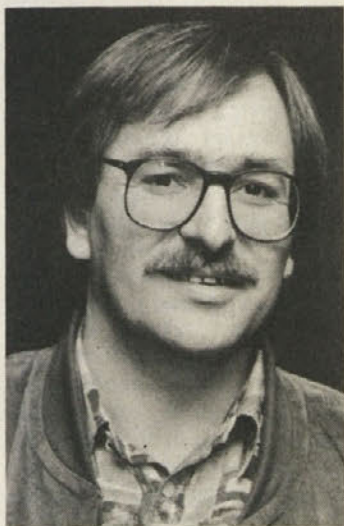
vprašanje zunanjemu ministru Mocku, in sicer, v koliki meri neizpolnjevanje mednarodno priznanih manjšinskih pravic, med katere sodijo tudi dvojezični napisi, negativno vpliva na avstrijsko verodostojnost pri zunaj avstrijskem zavemanju za človekove pravice.

Svet Evrope ugodno ocenjuje dejavnosti Mreže za interkulturalni razvoj

Prejšnji teden sta bila Brigitte Busch in dr. Vladimir Wakounig, ki na celovški univerzi vodita Mrežo za interkulturalni razvoj (MIR), na tridnevni strokovni posveti pri generalnem tajništvu Sveta Evrope v Strasbourgu. Sklicala sta ga generalni tajnik dr. Peter Leuprecht in Alfredo Miccio, vodja na novo ustanovljenega oddelka za ukrepe zaupanja.

Takoj ob začetku posveta je generalni tajnik izpostavil, da je ustanovitev oddelka za ukrepe zaupanja prvi pomemben rezultat lanske dunajske konference, na kateri so bili zbrani državni poglavarji držav-članic Sveta Evrope. Ta oddelki so trenutno med politično najpomembnejšimi in je zadalžen, da skupaj z različnimi iniciativami izdela ukrepe za zatiranje rasizma, antisemitizma, nestrpnosti in sovraštva do tujcev. Cilj teh ukrepov je na osnovi človekovih pravic vzpostaviti zaupanje in spoštovanje med različnimi narodi. Predvsem vlade srednjih, vzhodnih in jugovzhodnih evropskih držav od tega oddelka pričakujejo veliko pobud in pomoči za reševanje etničnih in socialnih konfliktov. Ne nazadnje bo delovanje novega oddelka odločilno za to, v koliki meri bo Svet Evrope pri svojem prizadevanju za človekove pravice in za enakopravno obravna-

Dr. Mirko Wakounig

vanje manjšin uspešen in verodostojen.

Dr. Peter Leuprecht, ki si je za svoj politični program kot generalni tajnik izbral brezpogojno upoštevanje človekovih pravic in uresničevanje ukrepov proti vsakršni obliki rasiz-

ma, je poudaril pomembnost sodelovanja med celovsko univerzo in Svetom Evrope, saj sta prav mednarodna seminarja na temo „Medkulturnost in človekove pravice“, ki ju je v zadnjih dveh letih organizirala skupina celovških znanstvenikov, spodbudila odgovorne pri Svetu Evrope, da ustanovijo poseben oddelki, ki naj bi skrbel za zaupanje med različnimi narodi in narodnostnimi skupnostmi po Evropi. Resno, angažirano in raznoliko delovanje celovške skupine na področju medkulturnosti in vzgoje za človekove pravice pa je prepričalo generalno tajništvo, da na celovški univerzi podpre Mrežo za interkulturalni razvoj, ki naj bi povezovala različne medkulturne iniciative in Svet Evrope ter skrbela za strokovno svetovanje in spremljanje projektov.

Brigitte Busch in dr. Vladimir Wakounig sta pri posvetu predložila v oceno obširno poročilo o dejavnosti Mreže za interkulturalni razvoj. V zadnjem letu je bilo nad deset kratkoročnih in daljnoročnih projektov, ki so zajeli medkulturno komunikacijo, medkulturno izobraževanje, regionalno de-

mokracijo, preobrazbo političnega vzdušja, medetnična in nadregionalna povezovanja ter strategijo proti vsakdanjemu rasizmu. V Mrežo so se že vključene razne medkulturne iniciative iz Avstrije, Italije, Slovenije, Hrvaške, preostale Jugoslavije, Nemčije in Ukrajine. Predvsem za skupine iz bivših socialistično-komunističnih držav je Mreža za interkulturalni razvoj velikega pomena, ker se preko nje povezujejo med seboj in se tako ognejo morebitni izolaciji. Mreža je za vse projekte neke vrste šarnir in zvočnik, saj jim pri Svetu Evrope omogoča finančno in politično-moralno podporo. Značilno za trenutne projekte ukrepov zaupanja je, da združujejo sile in ideje, ki so jasno usmerjene proti nacionalizmu in sovraštvu do tujcev. Zato so tudi uradni vladni politiki prizadetih držav in nekaterim etnocentričnim manjšinskim zastopnikom trn v peti.

Največ pozornosti in priznanja pri Svetu Evrope je zbudil večdnevni simpozij v Beogradu v začetku junija tega leta. Mreža za interkulturalni razvoj je z beograjskim srečanjem zavestno „kršila“ tako imenovani embargo, kar je generalno tajništvo ocenilo zelo pozitivno. Izkazalo se je namreč, da je beograjsko srečanje opogumilo mnoge znanstvenike in kul-

turnike bivše Jugoslavije k nadaljnjemu sodelovanju pri konkretnih medkulturnih projektih. Tako se za konec tega leta v Celovcu pripravlja večdnevno srečanje na temo „Jezik miru“, katerega se bodo udeležili sociolingvisti in novinarji iz Slovenije, Hrvaške, Avstrije, Nemčije, Bosne in Hercegovine, Makedonije in preostale Jugoslavije. Cilj tega srečanja naj bi bil, da znanstveniki in novinarji skupaj razvijejo strategije proti vsakdanjim jezikovnim oblikam sovraštva.

Na novo ustanovljeni oddelki za ukrepe zaupanja pri Svetu Evrope je še posebej izpostavil medetnične iniciative kot je Vincenz-Rizzijev društvo, ki se zavzemajo za večjezičnost in za medkulturno povezovanje. Podobno iniciative bo Svet Evrope podpiral tudi v drugih jezikovno in kulturno mešanih regijah, ker ustrezajo ciljem ukrepov zaupanja in s tem pospešujejo dejavnosti civilnega ravnanja.

Jeseni tega leta bo Alfredo Miccio, ki vodi oddelki za ukrepe zaupanja, s svojimi sodelavci obiskal Koroško, Slovenijo in Furlanijo, da se bo na kraju samem pogovoril s predstavniki medkulturnih iniciativ o njihovem programu in težavah, ki jih spremljajo pri delu.

-IMIR

Vtisi iz vlemesta Beograd

Bivši kulturno-intelektualni center je danes obrobje

Vojna naredi svoje. Še posebej taka, kot je v nekdanji Jugoslaviji. Prizadene vsakdanjik, človeka postavi v vrsto za preživetje, tisto biološko, prizadene medsebojne odnose, ruši vrednote. Nekdanji sodelavci in prijatelji si postanejo tujci, kultura, kolikor je še ostane, postane v „jugoslovanskem“ primeru nacionalna, znanost režimska ali pa izgine v ilegalo.

Dr. Mirko Wakounig je bil med pobudniki mednarodnega simpozija v Beogradu, glavnem mestu nekdanje in sedanjega preostanka Jugoslavije. Zanimalo pa ga niso samo razprave na temo Medkulturnost v multikulturnih družbah, temveč tudi, kako deluje v vojno vpletena država, in seveda, kako v njej preživijo ljudje.

Za Slovenski vestnik je napisal nekaj osebnih vtisov, podkrepjenih z razmišljanji strokovnjaka, ki jih bomo objavili v nadaljevanjih.

piše dr. Mirko Wakounig

Izkrivljena medijska politika

Srbska vlada z Miloševićem na čelu skoraj povsem nadzoruje medije, tako da pride v srbsko javnost samo tisto, kar je vladi v korist. Zasebne televizijske in radijske postaje, ki naj bi predstavljale in krepile opozicijsko javnost, imajo zelo okrnjeno vplivno področje. Čeprav so sodelavci teh medijev zelo zavzeti in skušajo informirati o političnih in kulturnih dogodkih, ki so v nasprotju z vladno linijo, zmorejo le malo premakniti. Dostikrat so ti mediji preveč usmerjeni na izbrane, da ne rečem elitarne poslušalce, namreč na zelo osveščene kulturnike in znanstvenike. Politično kočljive, a pomembne oddaje so pogosto tudi v tujih jezikih, tako da jih prebivalstvo že zaradi jezika ne posluša, kar pa je velika škoda. Polega tega opozicijske radijske in televizijske postaje pokrivajo predvsem mesto Be-

ograd, podeželje pa je še vedno pod informacijskim dežnikom državnih medijev. Zgodi se tudi, da „medijska policija“ kritične oddaje privatnih postaj pokrije z vladnim oddajnikom ali pa jih tako močno moti, da jih ni mogoče sprejemati. Izpoved kritičnih in opozicijskih oddaj ostaja torej v tej povsem nadzorovani medijski situaciji v zaprtim krogu, ki vlade in njene politike sploh ne ogroža. Trenutna srbska medijska politika je izraz totalitarnega strukturalnega nasilja, ki služi ohranjanju srbsko-nacionalističnega političnega režima.

V pogovorih so ljudje pogosto povedali, da srbska televizija o vojni v Bosni in Hercegovini skoraj ne poroča. Tako med ljudstvom nastaja vtis, da je vojna v neposredni bližini nekaj oddaljenega in nekaj, kar nima nič skupnega s srbsko politiko. Zato tudi ni čudno, da mnogi pravijo, da je vojna v Bosni in Hercegovini stvar

tamkajšnjega prebivalstva, Srbija pa da je nevtralna opazovalka kot vsaka druga država. Taka medijska politika zagotavlja olepšano prikazovanje srbske politike, ki torej sploh ni vpletena v vojne vihere in ni odgovorna za vojne zločine. V televizijskih poročilih, ki sem jih videl, so v prvi vrsti napadali embargo, ki sili ljudi k trdnosti in vztrajnosti. Zahodne evropske države so sovražne sile, ki so srbsko prebivalstvo pahnilo v socialno in gospodarsko stisko, ki pa jo bo mogoče s skupnimi močmi prestati. Za preostalo Jugoslavijo in predvsem za Srbijo je ta izkrivljena medijska politika predvsem politično-strateškega pomena, saj gre v pomirjanje ljudstva in ga s spodbudni-

mi parolami mobilizira za reševanje vsakdanjih problemov.

V tem informacijskem enoumju so v še posebej težkem položaju opozicijski časopisi. Izdajatelji kritičnega lista „Republika. List bez mržnje i škandala“, kakor se imenuje, so skoraj edini, ki skušajo s skrbno rešerširanimi prispevki poročati o neznosni vojni situaciji v Bosni in Hercegovini. Njihov cilj je ljudi pridobiti za republikanske in človečanske vrednote in nacionalistično politiko prikazati kot enega izmed vzrokov jugoslovanske tragedije. Branje „Republike“ in nekaterih drugih kritičnih časopisov si lahko privoščijo le tisti, ki jih prejema preko zasebnega razpečevanja in ki to tudi finančno zmorejo. Izvod

3 stane tudi do 10 šil, kar je evropska cena. Javni kioski zaradi možnih nevarnosti kritičnega časopisa ne prodajajo. Za Srbijo velja, da obširno in kritično poročanje doseže le del prebivalstva, in to predvsem intelektualne in kulturne kroge, ki pa zaradi svojih politično nevlivnih funkcij ne morejo razviti potrebne družbene opozicije. Medijska situacija najbolj nazorno prikazuje, kako okrnjene so možnosti za civilno in opozicijsko delovanje v preostali Jugoslaviji.

Od države nadzorovana informacijska politika v Srbiji oz. preostali Jugoslaviji pa nikakor ni edinstvena. Podobno se dogaja v skoraj vseh tako imenovanih reformnih državah vzhodne in jugovzhodne Evrope (npr. na Madžarskem, Hrvaškem, v Ukrajini), ki svojo „demokracijo“ gradijo na nestrpnih nacionalističnih konceptih.

Je za srbsko in bosansko situacijo kriv res samo Milošević?

Bistriški kulturni dnevi – za vsakega nekaj

Že lansko leto je občina Bistrica pri Pliberku iskala možnosti, kako bi občanom približala kulturo in vnesla nove impulze. V odboru za kulturo, ki ga je vodil Jože Partl, so najprej diskutirali o kulturnem

Jože Partl

tednu, kakršnega poznamo v drugih občinah (npr. Globasnica), vendar pa so se iniciatorji zaradi prenatrpanega programa odločili za kulturne dneve, ki naj bi bili razporejeni v časovnem obdobju dobrega meseca. Letos pa so se odločili za neke vrste srednjo pot: štiri večje prireditve so in bodo še potekale v časovnem razdobju treh tednov, kajti izkušnje so pokazale, da prireditve niso efektivne, če so časovno preblizu skupaj, pa tudi ne, če se preveč zavlečejo.

Prireditelj bistriških kulturnih dni je občina, organiziral pa jih je kulturni odbor, kateremu je do 16. julija letos še predsedoval kulturni referent in podžupan Jože Partl.

Letošnji spored se je pričel 10. julija s koncertom na promenadi, ki ga je izvedlo doma-

če Društvo godba na pihala v Šmihelu. Koncert se je pričel pri gositolni Loser, zaradi žeganja na Dvoru pa se je nadaljeval pred tamkajšnjo cerkvijo.

Višek prireditev pa je bil brez dvoma koncert zborov, na katerem so v soboto, 16. julija, nastopili domači pevski zbor „Gorotan“, moška pevka zbor „Peca“ in „Kralj Matjaž“, mešani pevski zbor „Globasnica“ in „Trio Woschitz“. Skozi pester spored, ki je navdušil okrog 150 obiskovalcev, pa je vodila Šmihelčanka Veronika Kušej.

Pretekli petek, 22. julija, je bil program za najmlajše, ki so ga pri Petzenkōnigu pripravili lutkarji KPD Šmihel.

Jutri (29. 7.) ob pol devetih zvečer pa bo na sporedu Jazzkoncert, ki bo še posebej privlačen za mladino. Ob Breškem jezeru bodo zaigrali „Glasbeniki“.

Bistriški kulturni dnevi naj bi poleg domačinov privabili tudi letoviščarje, ki preživljajo dopust v tej občini in bi radi spoznali dvojezično kulturo tega kraja.

Ob višku letošnjih bistriških kulturnih dni, ob koncertu zborov, pa so se občani poslovali tudi od dolgoletnega prizadevnega kulturnega referenta in podžupana Jožeta Partla, ki je bil v svoji domači občini zelo priljubljen in je – kakor smo že omenili – skrbel tudi za organizacijo lanskih in letošnjih bistriških kulturnih dni.

Njegovo mesto bo zasedel Andrej Wakounig, ki bo, tako je upati, z enakim prizadevanjem skrbel za razvoj kulturne dejavnosti v občini. **Št. V.**

Nova knjiga kratke proze Ivana Jana

Ivana Jana poznamo kot zgodovinarja in pisatelja. Kot zgodovinar raziskuje obdobje narodnoosvobodilnega boja na Gorenjskem. Spominjamo se njegovih obsežnejših študij o dražgoški bitki in Kokrškem odredu, v zadnjem času pa je močno odmevna njegova razprava o rasti in razpadu gorenjskega domobranstva pod naslovom Odstre zaveze.

Že dolgo ga poznamo tudi kot pisatelja. Znana je predvsem njegova krajša proza, zbrana v knjigah Izpolnjena beseda in Skozi zasede, a tudi knjiga Med ognji, ki je pravkar izšla, sodi med nje, čeprav se je pred časom uspešno lotil tudi romana (Mrtvi ne lažejo).

Knjiga Med ognji obsega 32 črtic, ki jih je pisatelj kronološko razvrstil. Čeprav je v podnaslovu navedel, da so to zgodbe iz vojnih dni, posega nekaj od njih prizadeto tudi v povojni čas. Slutimo, da so le-te nekaj pisateljev kritični obračun s seboj, z generacijo, ki ji pripada in s časom. Tako sklepamo po obtožujočem koncu zadnje črtice Ujetniki časa.

Črtice so bile doslej raztresene po danes že manj dostopnih revijah, zbrane in pretehtano urejene pa podajajo kolikor toliko zaključeno, vendar pomembno podobo nekega časa. Napisane so bile pred leti, oživljene pa ob različnih priložnostih in pobudah. Tako se bralcu razkrije podoba življenja, kakršnega je vsilila vojna.

Zgodbe so zgovorne; pisateljska moč se razkiva v tekoči pripovedi, ki je živa, čeprav se spet drugje, zaradi želje po resničnosti, ne more izogniti dokumentarnosti v opisovanju. V zagovor teh pa moramo povedati, da bi bila tudi s tako pri-

povedjo, če bi se izgubila, prizadeta celotna podoba, ki nas bo, če želimo ali ne, še dolgo zaposlovala.

V Črticah posega prizadeto v lastna doživetja ali vsaj v dogajanja, ki jih pozna. Posega v človeka, v njegovo krivdo, predvsem pa v njegove odlike, včasih prav nerazumne in vredne človeka. Opozorimo le na obtožujoče sporočilo v Lovčevi baladi. Znani dogodek komentira pisatelj skozi ubitega pripovedovalca. Dramatični in zgovorni sta tudi črtici Človeški pogled in Tekma s smrtjo. Kot je pogosto v psihološko izredno pomembnih trenutkih, je težišče na detajlih, ki dajejo pravo vrednost dogajanju. Hkrati pa razkiva človeške stiske, za katere je kriva vojna. Prav zato je časovni odmik dogodkom samo v korist. Z lastnim bogatim življenjem dojema in ocenjuje zrelejši tudi druge in dogajanje. Pisatelj ne moralizira, problem nakaže v zgodbi in ga potem izpelje do konca, želeč ga vsestransko osvetliti. To pa je pripovedi, ki ni nikdar sama sebi namen, v korist. Problematika ni le tehtna, temveč zaradi vrednot in etičnih norm, ki se ne spreminjajo, vedno aktualna.

Zgodbe je pisalo življenje, na tem je grajeno pisateljevo sporočilo in tu je njegova sporočilna teža.

Hkrati so občutni prizadeti posegi v širše pisateljeve spomine ali občutja, vezana na posamezna dogajanja, ki jih opisuje. Po takih zarisih posega pisatelj najraje na začetku pripovedi, s čimer dogajanje in čas bralcu plastično približa, hkrati pa ga potegne v pripoved.

Pisatelj se zaveda, da nekatere črtice niso dovolj poglob-

ljene, in ga zato, po letih, ko jih je pregledoval in izbiral za natis, kar kličejo po razširitvi.

Kljub temu pa je njegova pripoved zaradi etičnih problemov in opisov, zlasti preprostega človeka, ki se je proti nasilju, vezanem z žrtvami, odločal s srcem – pomembna. Zlasti, ker to ni problematika, ki zaposluje samo pisatelja! Knjiga Ivana Jana Med ognji po svoji vsebini ni le obtožba druge svetovne vojne, temveč na prepričljivi višini vojn sploh.

Dr. Emil Cesar

„Munde“ pri Magrovem ribniku

V petek zvečer se je ob ribniku pri Kravanji Na Trati pri Bekštanju zbralo kar lepo število ljubiteljev gledališke umetnosti in si na prostem ogledalo igro Felixa Mittererja Munde v izvedbi igralske skupine z Radiš.

Predstavo je organiziral zavzeti kulturnik Peter Kravanja v imenu Slovenskega prosvetnega društva Dobroč z Brnce. Vreme je bilo tokrat kot nalašč: prijeten, miren in topel poletni večer, tako da so se vsi, igralci in gledalci, dobro počutili.

Res hvalevredna akcija Magrovega Petra. Še več podobnih!

Slovenska študijska knjižnica sporoča, da bo zaradi dopustov zaprta od 8. avgusta do 9. septembra 1994.

Do 5. avgusta si lahko še sposodite knjige za počitnice.

Dvoje letnih poročil

Ob izteku šolskega leta sta naši srednješolski izobraževalni ustanovi na Janežičevem trgu v Celovcu spet izdali letni poročili. Zvezna in zvezna realna gimnazija za Slovence že 37. po vrsti, Dvojezična zvezna trgovska akademija pa četrto. Obe prikazujeta delo in uspehe naših najbolj pomembnih vzgojnoizobraževalnih institucij (vsaj po številu dijakov) in sta za vse, ki želijo spoznati del utripa našega srednjega šolstva zelo zanimivi.

Letno poročilo Zvezne in zvezne realne gimnazije je v okviru tradicionalnosti. Statistični del prikazuje število dijakov, dejavnosti, predstavlja učitelje, dosežke dijakov na tekmovanjih in natečajih, športno dejavnost in drugo. Zelo zanimiva je predstavitev raziskovalnega projekta šesto in sedmošolcev v Globasnici ter projekt Pričevanja četrtošolcev. V tem letu sta gimnaziji zaradi upokojitve zapustila Janja Zikulnig, ki jo ravnatelj dr. Reginald Vospornik v poslovnih besedah imenuje zadnjo pionirko gimnazijske posadke, in prof. France Da-

vid, dolgoletni učitelj matematike.

Letno poročilo „Report“ Dvojezične zvezne trgovske akademije je nabito z njenim mednarodnim uspehom, saj je vzorec za podobno šolo v Belo Horizonte v zvezni državi Minas Gerais v Braziliji. O tem pišejo slovenski rojak in pobudnik sodelovanja mag. Bogdan Šalej, predsednik tamkajšnje gospodarske zbornice, Walter Heuritsch, sekcijski vodja zveznega ministrstva za šolstvo, deloma Karel Smolle, Mirko Bogataj, vodja slovenskega oddelka pri ORF, in v tekstih še drugi. Ravnateljica Maja Ambrusch-Hoja predstavlja kar precej novosti v preteklem šolskem letu in spregovori o nadaljnjem razširitvi prostorov šole. V drugem delu poročila pridejo do besede tudi dijaki, ki ga oplemenitijo s poročili o svoji dejavnosti in celo z literarnimi prispevki. Prav to pa daje poročilu tudi potrebno neformalno svežino.

Dijaki in starši obeh šol so poročila že prejeli, ostali zainteresirani pa jih lahko prejmejo na obeh šolah.

Tekma koscev na Radišah

Slovensko prosvetno društvo Radiše je 24. malega srpana pripravilo tekmo koscev pri Šubniku v Zgornjih Rutah. Udeležilo se je mnogo tekmovalcev. Nuži Wieser in Andrej Lampichler sta zabeležila imena vseh, ki so se bili pripravljene pomeriti v košnji, in nastale so štiri skupine: moški do 50 let, ženske, mladinci, gostje.

Začela se je tekma. Kot prvi so se poskusili mladinci. Najhitrejši v tej skupini je bil Boris Povše, drugi Aleksander Tolmaier, tretji pa Niko Wieser. Mladincem so sledili mošje. V tej skupini je dobil prvo nagrado Milan Hribernik, mladi kmet iz Tuc, ki je bil hkrati tudi najboljši dneva in s tem prejel tudi prehodni pokal. Drugi je bil Tomi Ogris, Kopajnik iz Tuc, tretji pa njegov brat Šimi Ogris.

Tudi ženske so pokazale korajžo in med njimi take, ki nimajo vsak dan nabrušene kose v rokah. In prav dobro so se držale. Prvo nagrado je osvojila kmetica Lizi Wrulich, Culehmarca iz Zgornjih Rut, drugo Karla Wressnegger z Dunaja, tretjo pa Hilda Hribernik iz Šentvida.

Nazadnje so se pomerili gostje. V tej skupini je bil prvi

Aleksander Wang, drugi Guido Käfer, tretji pa Friedrich Wassertheuer.

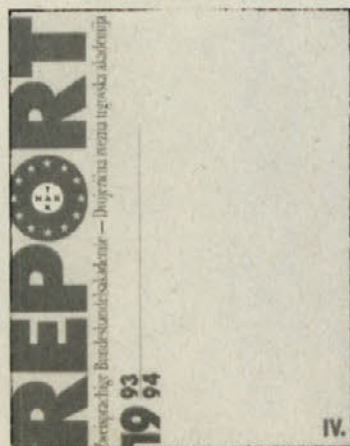
Navijači, katerih je bilo kar precej, so krbeli za to, da je bila tekma zares napeta. Morda se pa prihodnje leto še kdo od njih odloči za tekmovanje.

Po končani košnji sta predsednik društva Tomaž Ogris in podžupan Paul Käfer podelila nagrade zmagovalcem. V prijetni družbi so se obiskovalci prireditve ob pesmi, kapljici in pečenih klobasah še prav dobro zabavali.

Prav lepa hvala gre Nužiju Wieserju, ki je tako skrbno pripravil vse potrebno za tekmovanje. **N.P.**

Svetišče na Višarjah

obvešča, da bo odprto do 18. septembra. Do tega časa bo delovala tudi kabinska žičnica, ki pelje do višine 1800 m. Ob delavnikih vozi od 9. do 16.30 ure, ob nedeljah in praznikih pa od 8.30 do 18. ure. Urnik maš ostaja nespremenjen, in sicer so ob delavnikih ob 12. uri, ob nedeljah in praznikih pa ob 9., 10.30, 12. in 15. uri. Na vrhu Višarij so odprte tudi vse koče, ki romarjem nudijo pogostitev ter nakup številnih spominkov.

Ansambel saksofonov na vetrovnem Ljubljanskem gradu

Dvorišče ljubljanskega gradu je novo prizorišče Ljubljanskega festivala, ni pa še do cela akustično in vremensko preizkušeno. Nima strehe in veter je tam – na najvišjem ljubljanskem koncertnem prizorišču – skoraj stalen gost. Prireditelj je 12-članski ansambel Saksofonprojekt Dunaj pod vodstvom mag. Ota Vrhovnika iz Pameč pri Slovenj Gradcu, namenil prostor ob restavraciji. Tam naj bi najmanj pihalo, če pa bi padalo, bi igrali pod arkadami. Pa je res krepko pihalo in se pripravljalo k nevihti.

Toda vse te naravne sile niso mogle preprečiti, da dvanajst fantov in deklet iz Visoke šole za glasbo in upodabljačo umetnost z Dunaja ne bi odlično odigrali svojega programa. V ansamblu igra pet vrst saksofonov, od sopranina, alta, tenorja, baritona do basa (za katerega je Oto Vrhovnik v svojem komentarju dejal, da je edini tovrstni instrument v Avstriji). Imeli smo redko prilogo poslušati priredbe poznanih skladb (npr. Musorgskega Slike z razstave) v aranžmaju dr. Wernerja Schulzeja z Dunaja, ki je v Ljubljano prinesel silno redek instrument – saruzafon, ki doseže še večjo nižino kot bas. Nanj je igral pri dveh svojih skladbah sam dr. Schulze.

Ansambel je harmonsko in zvočno odlično odigral skladbo

Saxophonic graškega skladatelja Franza Cibulke in koncert za ansambel saksofonov dunajskega skladatelja Wolframa Wagnerja. V popularnih Slikah z razstave seveda saksofoni niso mogli docela nadomestiti violin v simfoničnem orkestru, toda kljub temu je bilo zanimivo poslušati novo priredbo, še bolj pa je bila zanimiva skladba „Acht plus“ op. 78 Paula Walterja Fürsta. Slovenski skladatelj Jani Golob je, na pobudo Lovra Sodje, napisal „Balado“, umirjeno harmonsko skladbo, katero je ansambel krstno izvedel. Jean-Marie Londeix je odlično priredil Gershwinovo Suito „Ameriške zgodbe“, katere dve pesmi (Mož, ki ga ljubim in pesem iz opere Porgy in Bess) je ansambel izvedel že povsem rutinsko. Priredba odlomka iz baletne suite Vol na strehi Darius Milhauda je prikazala celotno paleto zvočnosti te zelo redke skupine saksofonov. Skoraj polno dvorišče ljubljanskega gradu, med katerimi so bili številni poznani slovenski glasbeniki in tudi avstrijska ambasadorica v Ljubljani Jutta Stefan-Bastl, je navdušeno aplavdiralo prominentnemu dunajskemu ansamblu. To je bila odlična predstavitev tega ansambla, pri kateri je sodelovalo tudi avstrijsko veleposlaništvo v Ljubljani. L.S.

Športni dan SPD Zarja

Kako je, če kulturno društvo organizira športni dan, bo kdo vprašal.

Prijetno, napeto, družinsko, za vsakogar nekaj, fletno, vroče ali vsaj toplo, ... bi mu odgovorili tisti, ki so prišli. In prišlo je 70 tekmovalcev, prišli sta dve nogometni moštvi s kompletnim rezervnim kadrom in prišlo je daleč preko sto navijačev – strokovnjakov, prišli so župan, župnik, častni predsednik, občinski odborniki, gostilničar, žene, otroci in dojenčki in še drugi vmes.

Na nogometnem igrišču v Železni Kapli so člani športne sekcije že dopoldan vse pripravili. Postavili so 6 postaj za discipline, ki jih je bilo treba kar najbolje opraviti. Izbrane so bile tako posrečeno, da so jih zmogli brez posebnega treninga vsi, od otrok do seniorjev. Bilo je treba metati žogice, zadevati v trojni cilj, streljati enajstmetrovke, skakati v daljino, suvati težko kroglo, nazadnje pa še dokazati spretnost in hitrost z berglami (nekateri so jih menda videli prvič). Sodniki so povsod skrbno zapisovali točke, centimetre ali sekunde – in vsako taktiziranje bi bilo brez uspeha. Kdor je bil uspešen v eni disciplini, je vso prednost zapravil v kakšni drugi – morda tudi obratno.

Ko so bile opravljene vse vaje, so sodniki in žirija računali, da bi se zmešalo še kompjuterju (njim pa se ni).

Vmes pa je že zažvižgal nogometni sodnik in pozval na igrišče (tako lepega ni daleč naokoli) nogometni moštvi Zarje in lovcev. Prvi so prišli brez not, brez folklornih škornjev in klobukov, drugi brez pušk in tudi lovske pse in „gamsbarte“ so pustili doma.

Zarja v modrih športnih dresih, lovci v neobičajnih rdečih in vsi v nogometnih čevljih. Sodnik je pozval k fair igri – kar skoraj ne bi bilo treba, ker so igrali sorodniki v obeh nasprotnih taborih, nekateri redki pa so se znebili najhujših emocij že pri uvodnem vlačanju vrvi. Šlo je seveda bolj za čast kot pa za zaboj piva – in tako je bila tudi tekma.

Zarjevci so že kar v prvih minutah pokazali, da hočejo popraviti lanskoletni poraz in so poslali žogo dvakrat zapored v vratnico, da je zagrmelo. Tako hudega napada so se lovci le nekoliko ustrašili in tekma se je nagnila v prid kulturnikov. Kmalu so vodili z 2:0. Ko so se strmih gozdov vajari lovci že nekoliko navadili na ravnino in nizko travo nogometnega igrišča, jih je tudi žoga bolj ubogala in tekma je bila precej

izenačena. A kar Zarjevci ima, ne da več iz rok (oz. nog), in tako se je končni rezultat glasil 5:2.

Zdaj lovci upajo na povratno tekmo, ki bo prihodnje leto, Zarjevci pa se nekoliko bojijo, da bi dotlej spet kakšnemu pevcu ali folkloristu ne uspel lovski izpit. Bomo videli.

Izid športnega dne:

šolarji/-ke: 1. Gregor Blajs, 2. Dominik Rozman, 3. Joži Ošina ml.

mladinci/-ke: 1. Valentin Dovjak, 2. Marko Ošina, 3. Nataša Netschmer;

ženske I: 1. Cita Smrtnik, 2. Angelika Kogoj, 3. Brigita Blajs;

ženske II: 1. Aška Ošina, 2. Karolina Rozman, 3. Beti Oraže;

moški I: 1. Mihi Ošina in Pavli Ošina, 3. Hanes Oraže;

moški II: 1. Manfred Maloveršnik, 2. Albert Rozman, 3. Michael Traunik.

Najboljši uspehi:

žogice: 52 m – Mihi Ošina;

cilj: 39 točk – Marjan Oraže;

11-metrovke: 24 točk – Štefan Hribar;

krogla: 16,80 m – Tonči Blajs;

skok: 2,83 m – Hanzi Smrtnik;

bergle: 14,51 sek – Hanes Oraže.

Rezultati športnega dne štejejo seveda tudi k Zarjinim športnim igram 1994. M.T.

Jezik je duša

Janko Messner

Vprašanje uredništvu NT:

Le kaj naj pomeni GOALEADOR?

„Tako je tudi Igoaleador gor Maver podaljšal pogodbo za eno leto...“ beremo v NT letošnjega 8. malega srpana. Kaj počne korektor pri tem tedniku? Ponovno vprašam: zakaj dr. M. Grile ne poprosi Lojzeta Pušenjaka za pomoč? Saj ga imajo v hiši!

Brezglavi poročevalec o športu je očitno mimogrede kje prebral in pobral angleško tujko „goal-leader“, ker mu domači najboljši strellec na gol ali zabijalec golov ne zadošča. Pa da bi ga bil vsaj pravilno zapisal ali pod narekovaj postavil!

„Šmihelčanom je pobegnil trener Ivan Petrič, ki je prevzel menedžersko mesto v Prevaljah.“ Vprašam – koliki pravzaprav? – poročevalca: kaj je storil najprej? In čemu zapiše to skrivnostno in nepotrebno, poprečnemu bralcu nerazumljivo angleško tujko *menedžer*? Kaj bo Petrič počel tam na Prevaljah? Bo vodil posle v športnem klubu Korotan? Ali bo morda sploh nekakšen vodja? Naj si poročevalec najprej sam razloži, kaj: bo tam poslovodnik ali vodstvenik? Igralci se trudijo streljati v gol, on pa strelja (jezikovne) kozle! Tako je tedaj po slovensko: Šmihelčanom je pobegnil trener Petrič. Prevzel je vodstveno mesto pri Korotanu. Ali: je pobegnil in prevzel. Pri zopet zdravem Walterju Krauslerju pa je še nejasno, kajti iz službenih razlogov igralca se bodo Šmihelčani morda morali odpovedati njegovi pomoči. Zakaj ne zna povedati krajše, lepše: Kako bo z ozdravelim W. Krauslerjem, se še ne ve. Morda iz službenih razlogov Šmihelčanom ne bo mogel pomagati.

Kako in kaj pa je z mlado Michaelo Hartmann? Ne verjamem pisarju, da dekle res zna žeti! In celo uspehe, ne samo travo! Ko pa sam pravi, da meče kopje in skače v višino! Ali naj suče še srp, takole za špas? Zakaj ne zna napisati da dosega uspehe z metanjem kopja in skakanjem (skoki) v višino? Ali da je uspešna....

Slovenski vestnik čestita!

gospe **Mariji Milač** z Blata pri Pliberku za 50. rojstni dan;

gospe **Franciski Knauder** iz Velikovca za 70. rojstni dan; gospodu **Jakiju Jerlichu** iz Lobnika za 50. rojstni dan; gospe **Ani Hribernik** v domu upokojencev v Borovljah za 90. rojstni dan; gospodu župniku **Vinku Zaletru** iz Vogrč za dvojni praznik;

gospe **Ani Rož** v Caritasu domu v Železni Kapli za 87. rojstni dan; gospe **Margareti Woschitz** iz Doljnjega vasi pri Šmarjeti za osebni praznik; gospodu **Ludviku Gladeku** iz Špitale ob Dravi za 50. rojstni dan; za osebne praznike članom Društva upokojencev Pliberk: **Kristi Onič** iz Večne vasi, **Ani Perč** iz Štebna,

Valentinu Čebulu iz Šmihela, **Jakobu Hirnu** iz Gornje vasi in **Igorju Krautu** z Bistrice;

gospodu **Maksu Enziju** iz Vogrč za 60. rojstni dan; gospodu **Jaku Jakopitschu** iz Črezdola pri Kotmari vasi za 86. rojstni dan; gospe **Nani Knafl** iz Velike vasi za osebni praznik; gospodu **Fridlu Furjanu** iz Šentjakoba za rojstni dan; gospodu **Bertiju Furjanu** z Obirskega za rojstni dan; gospe **Ani Golavčnik** iz Šentlipša za rojstni dan; gospe **Ani Pravič** iz Šentlipša za rojstni dan; gospe **Fridi Miklau** iz Šentlipša za rojstni dan; gospe **Margareti Bricman** iz Strpne vasi za 70. rojstni dan; gospodu **Vincencu Gotthardu** iz Celovca za rojstni dan.

Pismo bralca

Utrinek na 20. julij 1944

Moja enota nemške vojske je bila okrog omenjenega datuma poskusa atentata na Hitlerja na položaju pred mestom Plevlje v Črni gori. Bil sem telegrafist in sem tako sprejemal in poslušal vse zame takrat pomembne radijske postaje. Tako sem imel možnost, da sem prvi zvedel o atentatu na Hitlerja in sem bil za kratek čas „pomembna“ oseba. Kot telegrafist sem bil v ožjem krogu poveljstva in tako sem slišal debato nemških oficirjev po Hitlerjevem govoru po atentatu. Dejali so nekako takole: Ti gospodje (okrog Stauffenberg) so bili čisto navadni diletanti. Danes pa taka pomembnost!

Žirinovski

„Pri nas v Avstriji ne dobi vstopne vize,“ je za Žirinovskega rekel neki minister. Kot ruski parlamentarec jo je pa dobil od oddelka prav istega ministra (ministrstva). Zdaj pa sami „zrajtajte“, koliko je beseda avstrijskega ministra vredna!

Kristi Lajčahar

Kamnikovi grabljici

V Zgornji venci pri Bilčovu sta prejšnji petek in soboto Kamnikovi „dekleti“ pridno sukali grablje, da ju je bilo veselje pogledati. Kako ne, ko pa sta navajeni še iz prejšnjih časov.

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
od 25. do 30. 7.	v Mladinskem centru na Rebrci	Teden mladih umetnikov za otroke od 6. do 12. leta	
Petek, 29. 7. 20.30	ob Breškem jezeru	Zaključek Bistriških kult. dni z jazz koncertom „Glasbeniki“	občina Bistrica
Petek, 29. 7. 20.30	ob Breškem jezeru	Koncert skupine Glasbeniki	Bistriški kulturni dnevi '94
Sobota, 30. 7. 20.30	Pri Košarju na Gori	„Nekoč v starih časih“ Sod.: Višarski ženski kvintet, Angelika in Eva Liebau	Vaščani pojo
Sobota, 30. 7. 20.30	Pri Košarju na Gori	„Nekoč v starih časih“ Sod.: Višarski ženski kvintet, Angelika in Eva Liebau	Vaščani pojo
Sobota, 30. 7. 20.00	ob Rijavškem jezeru	Hodiška poletna noč igra Ansambel Šibovnik	SPD „Zvezda“ Hodiše
Nedelja, 31. 7.		Pohod na Obir Ob 11. uri zbirališče na vrhu, nato piknik pri Marofu	SPD Valentin Polanšek
Nedelja, 31. 7.		Romanje k Sv. Ani v Koprivno Ob 11. uri žegnanje	SPD Zarja, SPD Celovec
Ponedeljek, 1. 8. do petka, 5. 8.	v Mladinskem centru na Rebrci	Kreativni dnevi za dekleta Vodijo Breda in Tine Vari, Marjan Pungartnik, Hermi Paulič, Marjan Bevk in drugi	Krščanska kulturna zveza
od 14. do 20. avgusta		Počitnice za otroke in starše v kraju Soča v dolini Trente; prijave na referat za družino, Celovec, tel. 0463/511166-76	
od 21. do 27. 8.	Vuzenica	24. Koroška likovna kolonija za mlade od 9. do 15. leta	SPZ

RAZSTAVE

CELOVEC

– Deželna galerija, Burggasse 8 – Herbert Boekl, (do 10. 7.); Ona. B – Le serpent rouge (do 31. 8.)
– Evropska hiša, Reitschulgasse 4 Tarahumara – Indijanci severne Mehike (do 4. 9.)

DOBRLA VAS

– Samosta, Kiki Kogelnik, Cornelius Kolig, Inge Vavra, Peter Krawagna (do 12. 8.)

ŠENTPAVEL v Labotski dolini

– Samostan – Razstavca „Glas & Porzellan – Tischkultur und Lebensfreunde“ (do 27. 10. vsak dan od 9. do 17. ure)

ŠTALENSKA GORA

– Izkopanine na Štalenski gori/Magdalensberg do 28. 10. od 9. do 12. ure in 12.30 do 17. ure

BOROVLJE

– Puškarski muzej – odprt spet od 16. maja do 8. oktobra: od ponedeljka do petka med 10. in 13. uro in med 15. in 18. uro, ob sobotah od 10. do 13. ure

SEMISLAVČE

– Galerija Rožek – Uwe Bressnik in Pepi Maier (do 22. 7.)

SLOVENIJA

– Kostanjevica na Krki – razstava Valentina Omana v galeriji Božidarja Jakca

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE
18.10–19.00

Četrtek, 28. 7. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 29. 7. Kulturna obzorja

Sobota, 30. 7. Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 31. 7.

6.30–7.00 Dobro jutro na Koroškem – Duhovna misel
18.10–19.00 Za vesel konec tedna

Ponedeljek, 1. 8. Kiki Kogelnik in Milka Hartman: dve rojakini; dva načina obravnavanja

Torek, 2. 8. Partnerski magazin.

Sreda, 3. 8. Društva se predstavljajo
Večerna 21.05–22.00 Glasbeno poletje

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo/Redaktion:
Tarviser StraÙe 16, 9020 Celovec/
Klagenfurt, Avstrija, telefon
0463/514300-30, 33, 34 in 40,
telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie:
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki/Redakteure:
Jože Rovšek, Sonja Wakounig,
Franc Wakounig

Izdajatelj in založnik/
Herausgeber und Verleger:
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

Tisk/Druck:
Založniška in tiskarska družba z o.j.
Drava, Tarviser StraÙe 16,
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija,
telefon 0463/50566,
telefaks 0463/51430071.

NOVICE
IZ

SLOVENIJE

Avstrija ne bo posredovala

Po srečanju predsednikov vlad Srednjeevropske pobude v Trstu, na katerem je bil močno izpotaljen problem italijanskih zahtev po vračanju premoženja nekdanjim Italijanom v Istri, s čimer Italija pogojuje pripustitev Slovenije k pogajanjem o pridruženem članstvu v Evropski uniji, je bilo z Dunaja najprej slišati, da bi bila Avstrija pripravljena prevzeti posredniško vlogo med Italijo in Slovenijo. Kancler Vranitzky pa je na praznovanju pretekli petek ob svojem dopustu na Koroškem dopisniku osrednjega slovenskega časopisa Republika izjavil, da za posredovanje ne obstaja potreba, saj mu je italijanski ministrski predsednik Berlusconi v Trstu zagotovil, da Italija ne bo pogojevala slovenske EU

karantene z ureditvijo lastninskih problemov med obema državama.

V ponedeljek pa je v tej zvezi nemški veleposlanik v Ljubljani Günther Seibert slovenskemu zunanjemu ministru Lojzetu Peterletu izročil pismo nemškega zunanjega ministra Kinkla, v katerem mu ta zagotavlja nemško naklonjenost do Slovenije in prizadevanje za pripustitev k pogajanjem z EU že v letošnjem oktobru.

V sklop prizadevanj za ureditev razmer med Slovenijo in Italijo sodi tudi bližnje srečanje Lojzeta Peterleta z italijanskim sekretarjem v zunanjem ministrstvu Caputom, zadolženim za Slovenijo.

„Avstrija v Sloveniji“

Po neverjetnem porastu blagovne menjave, predvsem avstrijskega izvoza, s Slovenijo že v letu 1992, ki je dosegla kar 8,6 milijarde šilingov (izvoz 5,6, uvoz 3 milijarde), se je avstrijski izvoz v letu 1993 v Slovenijo še stopnjeval za dobrih 20 odstotkov in dosegel že 6,8 milijarde šilingov.

Po lanskim predstavitvi avstrijskih izdelkov v Ljubljani, ki je imela velik odmev in še večji finančni uspeh, se avstrijsko gospodarstvo pripravlja na ponovni sejem „Austria in Slovenia“, ki bo letos od 22. do 25. novembra na Ljubljanskem sejmišču. Razstavljalo bo predvsem

opremo za turizem, specializirane živilske proizvode, visokokvalitetne stroje za obrt in komponente za industrijo. Cilj sejma je neposredna prodaja, dogovarjanje in utrjevanje sodelovanja s slovenskimi partnerji ter pridobivanje novih naročnikov.

Ta največji avstrijski izvozni strokovni sejem v gospodarskem prostoru Slovenije pripravljajo „Die Kärntner Messen“/Koroški sejmi pod geslom „Lust auf Export“/veselje do izvoza, ob tem pa na slovensko škodo kar pozabljajo na veselje do uvoza!

Slovenija se pripravlja na gospodarsko sodelovanje z BiH

Nova vlada Bosansko-hrvaške federacije ima v grobem že izdelane programe obnove in razvoja te republike v povojnem obdobju. Za obnovo Sarajeva se v okviru Združenih narodov pripravlja koordinacijski odbor donatorjev, ki naj bi zbral okrog 500 milijonov dolarjev. Prav v teh dneh se je v Sarajevu mudila tudi avstrijska gospodarska delegacija, da bi preverila možnosti za sodelovanje in vlaganje. Slovenska vladna delegacija je podoben obisk opravila že pred mesecem. Na politični ravni namerava Slovenija tudi čimprej odpreti slovensko ambasado v Sarajevu.

Možnosti za gospodarsko sodelovanje Slovenije so velike. Slovenija namerava najprej vstopiti v krog donatorjev, v katerem „vstopnina“ stane milijon dolar-

jev, s tem pa si pridobiti pravico za širše sodelovanje. Zanj kaže velik interes tudi bosanska stran. Po njihovem mnenju bo Bosna in Hercegovina v prvem planu potrebovala neizmerne količine gradbenega materiala, ki naj bi iz Slovenije prihajal z ladjami iz Kopra do bosanske luke Ploče. Nadalje naj bi Slovenija ponovno aktivirala številne obrate svojih tovarn, ki so trenutno zaprti, v predvojnem obdobju pa so delovali v tej republiki. V okviru nekdanje Jugoslavije so slovenski projektivni biroji za BiH načrtovali infrastrukturo, ki je sedaj skoraj uničena, načrti pa so v mnogih primerih ohranjeni samo v Sloveniji. Prav na tem področju lahko Slovenija veliko stori za obnovo.

J.R.

Dober dan, Koroška

Nedelja, 31. 7. 1994, ORF 2, 13.00
Ponedeljek, 1. 8. 1994, TV SLO 1, 17.20

Predvidoma s temile prispevki

- Preseško ali Pazrijsko jezero – „Morje Ziljanov“
- Požlahten kmetijski pridelek še ne zagotavlja dohodka. – Čarobna beseda je „neposredna prodaja“
- Komorni orkester „Slovenicum“ na Karantanskem polju v Osojah
- Koroško-slovensko srečanje na bekštanskem gradu
- Slovenski atletski klub se z novimi igralci pripravlja na novo regionalno ligo.

Slovenski planinci na Etni

Čudovita ekskurzija po Italiji

Priti na Etno danes res ni večji planinski podvig, je pa edinstven dogodek in užitek, ki se mu sleherni planinec naj ne bi odrekel, če ima priložnost za vzpon na najvišji južnoevropski vulkan.

Tako priložnost so ob koncu maja in v začetku junija imeli celjski in koroški planinci, ki so se odpravili na enotendensko turnejo po Italiji do najjužnejše točke škornja, na južno obalo Sicilije. To je tam, kjer človek že čuti in občuti dih vroče Afrike, kjer lahko vsak trenutek pričakuješ, da se bo z zamolklim grmenjem stresla pod tabo zemlja in bo iz Etna, njen vrh je bil tiste dni zavrt v migetajočo in vročično sivino, bruhal silni val lave in se začel valiti (lava se vali – lepo poigravanje z zlogi, kajne?) po ogromnem pobočju navzdol. In sicer tako, kot se je zgodilo lani nad vasico Zaffarana in že poprej leta 1983 in 1971. Posebne table spominjajo na te izbruhe.

Skupina planincev Avta Celje in Slovenskega planinskega društva (SPD) Celovec ima že kar ustaljeno navado, da se vsako leto skupaj odpravita na daljšo planinsko ali izletno pot. Lani so bili na Korziki, prekržarili so vso bivšo Jugoslavijo, naj omenim samo Korab ali Titov Vrh v Makedoniji, črnogorsko gorovje, Durmitor, Prokletije, spoznali so lepote, čare in skrivnosti Bosne in Hercegovine, dvakrat so šli na Maglič, obiskali so Goražde, Sarajevo, Fočo, ogledali so si kraje legendarnih partizanskih bitk in s tamkajšnjimi ljudmi navezali prijateljske stike. Kaj je od vsega tega ostalo, kateri od bosanskih znancev je bratomorno klanje preživel? Vse to so vprašanja, ki smo jih na poti po Italiji premlevali in obravnavali, a odgovora ni vedel nihče.

Sikstinska barvna ekstaza

Cilj letošnjega potovanja je bila vsa Italija z Etno kot glavnim izzivom. V petek, 27. maja, zvečer smo pri Vrtojbi zapustili Slovenijo in se skozi furlansko nižino začeli spuščati v

osrčje dežele, kjer rastejo limone in zlata jabolka, pomaranče. Prvo noč smo predremali v avtobusu in zjutraj prispeli v Rim, kjer je bil na sporedu ogled vatikanskih muzejev, sikstinske kapele in sprehod po mestu in med zgodovinskimi izkopaninami. Brez pretiravanja: Rim je res vreden ogleda, nekatere izkušnje, na primer politika cen v gostilnah, pa so očitno izraz določene apeninske folklore.

Največje doživetje v Rimu je bil nedvomno ogled sikstinske kapele, božjega hrama, ki ne slovi le po Michelangelovih freskah in poslikavah, ampak tudi kot kraj kardinalskega konklava in izvolitve novih papežev. Torej kraj z zgodovinskimi razsežnostmi.

Freske v tej kapeli, ki upravičeno nosijo naziv umetniškega svetovnega čuda, so v teku stoletij potemnele in jih je bilo treba restavrirati. Po daljši razpravi, v katero so bili vključeni najslavnejši strokovnjaki za freske in preučevanje Michelangelovega stila, je japonska tvrdka Fuji financirala restavracijska dela. Ko so po obnovi spet dovolili ogled kapele, so bili presenečenje, pohvala in ogorčenje enako veliki: zagovorniki so hvalili izredno barvitost in slikovitost fresk, kritikom pa se je zaletela tista sinjina in svetloba barv in so govorili o nepojmljivem kulturnem in umetniškem škandalu. Kakorkoli že, ogled sikstinske kapele je veliko doživetje. Nekaj podobnega velja za Petrovo stolnico. Ogled razvalin starorimskih zgradb, od templjev do slavolokov, kipov in studencev (fontan) in Koloseja ter Fontane di Trevi in španskih stopnic pa tudi pri največji naglici traja najmanj pol dneva. Seveda smo zvečer kot ubiti popadali v postelje.

Tretji dan smo že dopoldne prispeli v Pompeje pri Neaplju,

ki jih je leta 79 po Kristusu ob izbruhu Vezuva zasula do dvanajst metrov debela plast vročega pepela. V trenutku je umrlo več stotisoč ljudi, Rim je bil ob gospodarsko moč cvetočega mesta in ob pomembno tržno pristanišče. Postopoma je vednost o zasutih mestih Pompeji in Herkulanej potoni-

Kalabrija nas je že ob prvem pogledu očarala. Pokazala se nam je v vsej svoji prirodni lepoti, pestrosti in bogastvu, ki sega od visokoalpskih predelov do skoraj puščavske brezupnosti. Ta dramatični klimatski in geografski razpon in ostre razlike so delovali na nas dokaj nenavadno, skoraj bi re-

varjal z nebesnim svodom in se rokoval s himalajskimi vrhovi, saj je v višino meril več kot 8000 metrov. Potem pa mu je zaradi pritiska od znotraj in od spodaj odneslo vrhnji del. Vzpon na sam vrh je prepovedan, mi smo prišli na okroglih „tritavžent“ in nič več. A že to je zadostovalo, da smo vsaj

Udeleženci planinskega izleta na Sicilijo

la v pozabo. Več kot tisoč let je minilo, preden je zemlja to skrivnost spet začela odkrivati človeštvu.

Kjer domuje Hefajst

Sprehod skozi Pompeje je podoben časovno zamaknjemu obisku rimskega urbsa. Če bi obstajale še strehe, bi kaj lahko podlegel prijetnemu prividu sodoživljanja starega rimskega vsakdana, ko so konjske vprege tekle po globokih kolesnicah grobo tlakovanih ulic in so v pivnicah prodajali odprto črnico, peki so se pravkar pripravljali na svojo nočno službo, v javnih hišah pa na poseben posel. Da je Pompeje zasulo ponoči, vemo zato, ker so našli pri izkopavanju (doslej samo del mesta) več sto trupel v tipični legi spečega, delali so v pekarnah in javne hiše so bile kar precej zasedene.

Iz Pompejev nas je pot vodila na zahodno kalabrijsko obalo, v mestece Capo Vaticano ob Tirenskem morju nasproti vulkana Stromboli. V njem je po grško-rimski mitologiji živel in delal bog-kovač Hefajst.

Stromboli je vulkanski otok, zaradi stalnih žvepljenih hlapov pa je neobljuden. Južno od Strombolija leži veriga Liparskih otokov, kamor so fašisti pošiljali v pregnanstvo, konfinacijo, slovenske primorske rodoljube. Danes Slovenci spet prihajajo v te kraje – a tokrat kot turisti in kot državljani suverene Republike Slovenije. In so kot dobri gostje zelo cenjeni, po mnenju tamkajšnjih turističnih menedžerjev so turistično kar zasedli zahodno kalabrijsko obalo.

kel šokantno, vsekakor pa so v nas odpravili vse klišeje in vnaprej spletene predstave o tej južnoitalijanski pokrajini. Predvsem ogleda naravnega parka Sila in mesteca Tropea, ki je normanska ustanova, sta zapustila nepozabne vtise. Kalabrija je tudi pravi raj za umetnostne zgodovinarje, saj so se tu, drugače kot v ostali Evropi, drug ob drugem ohranili in oplajali različni gradbeni in umetnostni slogi in mozaično klesali podobo pokrajine in tudi značaj ljudi.

Iz Capa Vaticano in skozi mesinsko ožino, ki loči Sicilijo od apeninskega polotoka, smo se v začetku junija mimo znanega snobističnega letovišča Taormina podali na Etno. Vrh je bil zavrt v oblake, že od daleč nas je pozdravljala temna strjena lava, ki na debelo pokriva njena podočja. Ta, z več kot tri tisoč metri, najvišji aktivni evropski vulkan se je v svojih najlepših časih (pred več kot pol milijona let) neposredno pogo-

zaznali silo, ki se poigrava z etnino gmoto in z usodo tam živčih ljudi. Res fantastično in shrljivo obenem.

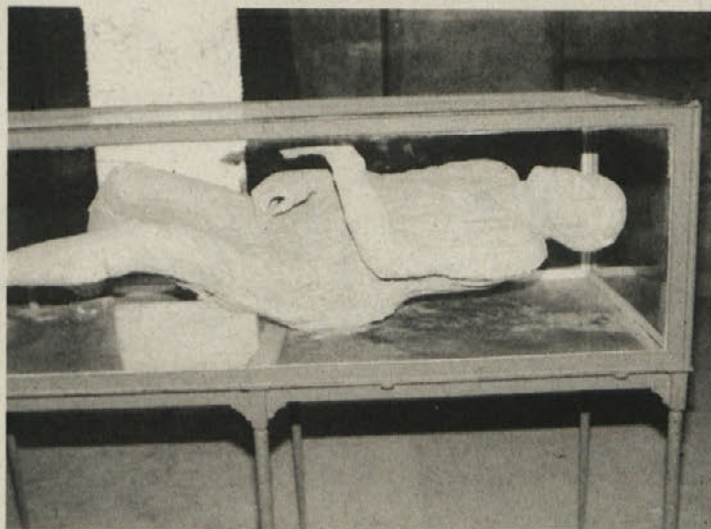
Ko smo dosegli svoj cilj, smo se obrnili in se mimo Neaplja, skozi Emilijo Romanjo in Frience, kjer smo prespali in si ogledali svetovnoznani umetniški muzej v Uficijih (z njimi pa so se lani zaposlovali italijanske tajne službe in desno-ekstremistične skupine) ter po zgornjeitalijanskih krajih vračali domov, kamor smo prispeli v petek, 3. junija.

Bilo je to poučno, zanimivo in nadvse družabno potovanje, ki je vezi med Korošci in Celjani ponovno okrepilo. Ovr glo in spremenilo pa je tudi številne klišeje in predsodke o Kalabriji in njenih ljudeh. Kdor je namreč pričakoval mafijski scenarij ali live-predstave žeparjev, se je uštel. A to tudi ni tako pomembno, da bi moral pisati prav o tem, kajne?

Franč Wakounig

Del foruma v Pompejih

Odlitek s pepelom zasutega trupla ob vulkanskem izbruhu leta 79 n. št.

SAK I – zmagovalec turnirja na Brnci

Po zahtevnih pripravah ves teden so se igralci SAK I v soboto udeležili nogometnega turnirja na Brnci, kjer so v okviru praznovanj ob 35-letnici tamkajšnjega nogometnega kluba predali v uporabo novo klubsko poslopje.

Kljub temu, da so bili nogometaši Slovenskega atletskega kluba po pripravah nekoliko utrujeni, so pod vodstvom Jožeta Fera v prvi tekmi brez

večjih težav gladko premagali podligaša Landskron s 5:0. Štirikrat je bil uspešen M. Pihorner, enkrat pa Wölbl, ki je gol dosegel iz prostega strela.

V finalni tekmi proti ligašu Maria Gail pa so slovenski atletiki zmagali z 2:0, gola pa sta tokrat dosegla Šmid in Petschenig.

V teh dveh tekmah so igrali tudi novi igralci Sumberac, Tiganj, Eberharter in Skof in lah-

ko rečemo, da sta predvsem Skof in Eberharter pokazala, kaj znata.

Jože Fera: „Ta dva igralca nista le za število, ampak sta res prava okrepitev za SAK, saj igrata na pozicijah, ki jih SAK doslej še ni imel tako dobro zasedene. To sta poziciji levega napadalca in levega obrambnega igralca, ki pa naj bi se po novem načinu igre čim bolj vključevala tudi v napad.“

Igralci sami niso previsoko ocenili teh dveh gladkih zmag, saj se zavedajo, da jih v tekmovalstvu čakajo težji nasprotniki. Videti pa je bilo, da ima trener Ramšak na razpolago močno ekipo, iz katere ne bo tako enostavno izbrati standardnega moštva.

Avstrijski pokal – v sredo 3. avgusta

V prvem krogu tekmovalja za avstrijski pokal je žreb SAK do- ločil nasprotnika – drugoligaša Flavio Solvo, kateremu je letos v kvalifikaciji uspel podvig. S to ekipo pa se je SAK že tudi lani boril za vstop v II. zvezno ligo. Tedaj je doma podlegel, na tujem pa zmagal z 2:1.

Erich Užnik 50-letnik

Erich Užnik, ravnatelj ljudske šole v Bilčovsu, katerega pa vsi bolje poznamo kot prizadevnega in zavzetega športnika ter trenerja šentjanških smučarjev, te dni praznuje okrogli rojstni dan.

Uredništvo SV se pridružuje številnim čestitkam ter slavljenju želi osebnega zadovoljstva, zdravja in še mnogo uspeha pri nadaljnjem delovanju z mladimi športniki, za katere zastavlja vse svoje moči. Še na mnoga leta!

13. Šentviški open

Šah

Zmagal Slovenec Leon Mazi

Dunja Lukan odlična tretja v skupini pod 18 let

Slovenski Fide-mojster Leon Mazi je zmagovalac 13. odprtega mednarodnega šahovskega turnirja v Šentvidu ob Glinji. Slovenski šahist in član ekipe letošnjega koroškega prvaka ASKO Bekštanj je prvo mesto osvojil s 7,5 točke iz devetih partij, drugi je postal avstrijski mednarodni mojster Harald Casagrande (prav tako 7,5 točke, toda slabša Buchholz ocena). Tretje mesto je s sedmimi točkami osvojil spet Slovenec, in sicer mednarodni mojster Jurij Mohr, igralec avstrijskega kluba Straßembahn Gradec. Na sedmo mesto se je uvrstil še Zdravko Vospersnik, na 13. pa mladi Blaž Kosmač iz

Kranja (oba 6,5 točke), slednji je bil tudi najboljši igralec turnirja v skupini pod 18 let.

Pri ženskah je zmagala Dunajčanka Maria Horvat (6,5 točke) pred Narciso Mihečevico iz Maribora (5,5) in Avstrijko Jutto Borek (5). Igralka Slovenske športne zveze Dunja Lukan pa je v močni konkurenci s štirimi točkami dosegla odlično tretje mesto v skupini igralcev in igralk pod 18 let. Najboljši koroški igralec na 13. šentviškem openu je bil Beljačan Robert Hafner pred koroškim prvakom Sašom Reschumom, pod pričakovanji pa sta igrala Jurij Deisinger (4,5 točke) in Ivan Lukan (2). I.L.

Odbojgarsko srečanje v Škofičah

Tretjega mednarodnega mešanega odbojgarskega turnirja v Škofičah se je letos udeležilo 17 ekip, od tega pet iz Italije in ena iz Slovenije. Po dvodnevem napetem tekmovalju preteklo soboto in

nedelo je zmagala ekipa Evergreen iz Celovca, drugi so bili Dunajčani Gichtfinger, tretji pa odbojkarji Mute iz Slovenije. Domača ekipa je tokrat zasedla sedmo mesto. Ekipe so prejele priznanja in pokale.

Amaterska ekipa SAK

30. 7. 94 ima SAK II svoj prvi nastop v 2. razredu E in mora v goste v Ochsendorf.

Tekme v 1. razredu D in podligi – vzhod: Sele – Dobrla vas, Železna Kapla – Šentandraž, Šmihel – Eitweg; Globasnica – Velikovec, Bilčovs – Klopinj (Bilčovs igra na igrišču v Kotmari vasi)

Nova obraza pri SAK

Danes Vam predstavljamo dva nova igralca pri SAK, 26-letnega Wolfganga Eberhardta in 28-letnega Roberta Skofa.

Wolfgang Eberhardt, ki je prej igral pri WAC, je ofenzivni sredinski igralec, prav zaradi svoje višine pa je nevaren tudi v napadu. Žal se ni mogel udeležiti vseh priprav, ker je do za-

četka prvenstva iz poklicnih razlogov v Nemčiji in domov prihaja le ob koncu tedna.

Robert Skof je preteklo sezono igral pri Velikovcu in je vezni igralec, lahko pa igra tudi v obrambi, prav tako pa se lahko vključi v napad. Skof zna tudi slovensko, kar je še posebej razveseljivo.

Lojze Sadjak je podpisal

Pri SAK je spet tudi obrambni igralec Lojze Sadjak, ki je v prestopnem roku poskrbel za razburjenje med navijačini funkcionarji. Pri SAK so vendarle spoznali, da igralca, kakršen je Lojze, v obrambi nujno potrebujejo.

Nova pri SAK: Eberharter in Skof

ZA NAŠE PLANINCE

Na Kapesnjak – Kobesnock (1819 m)

Tokrat se bomo podali na Kobesnock, goro na območju Malih Nockov (Kleines Nockgebiet), ki se raztezajo med Goldeckom in Dobračem. Kobesnocku pravijo tudi Krautberg, ker izhajajo iz našega domačega imena kapes (kobes), kar v pisni slovenščini pome-

avtomobili, vendar cesta ni dovoljena za javni promet. Smejo jo uporabljati samo kmetje, ki imajo na planini živino.

Z Vršja pa vodi pot proti vzhodu z markacijo št. 822, deloma po gozdni stezi, deloma po gozdni cesti mimo precej zaraščene planine, imenovane Kreublacher Alm (ime po ziljski vasi Hrblje), kjer je tudi koča. Še preden pridemo do omenjene planine, nas ob poti opozori tablica z napisom „Kandelaber Tanne“. To je mogočna jelka s kratkim debelim deblom, iz katerega se v višini dviga še cela vrsta drugih visokih vej oz. debel. Res zanimiv primer vegetacije. Malo od Hrbljanske planine se pridružimo že omenjeni gozdni cesti iz Kreutha, kjer na čistini stoji lična koča. Do tja hodimo z Vršja dobro uro. Še eno uro po

gozdni cesti proti vzhodu in že so pri koči na planini Wertschacher Alm (ime po ziljski vasi Dvorče). Od tam naprej moramo premagati se 260 metrov višinske razlike, to je precej strme poti in v trideset ur smo na vrhu, ki ga krasi mogočen macesnov križ. Pot do koče proti vrhu nas vodi nekaj časa še po planini mimo hleva in nato skozi strm gozd na rob stene, ki strmo pada proti jugu.

Malo pod vrhom pa je treba nekoliko previdnosti, ker je greben na enem mestu malo izpostavljen, nato pa še pet minut in smo na vrhu, od koder se nam nudi lep pogled na bližnji Dobrač z visokim TV stolpom in slovensko cerkvico ter na Karnijske Alpe z Ojstrnikom, v ozadju z Julijci. Na zahodu pa se pogled ustavi na nekoliko višjem Tschekelnocku/Čeglova gora (1893), ki je ves prepleten z gozdnimi cestami, ki so nekaterim v korist, drugim pa trn v peti, ker uničujejo prvinsko naravo. Se bi s prijateljem

ostala na tej razgledni točki, vendar oblaki s severozahoda so oznanjali poslabšanje vremena, zato sva se hitro odpravila v dolino oziroma na Vršje, kjer sva imela avto.

Tudi Vršje so zanimiv in privlačen kraj na tej lepi razgledni višini. Ta gorski prelaz iz Ziljske v Dravsko dolino z dvema restavracijama in cerk-

vico sv. Antona (prikupno naselje z lepim razgledom proti jugu na Ojstrnik in Julijce), je vreden obiska ob vseh letnih časih. Tam na Vršju parkirajte in začnite turo, ki bo na vrh Kapesnjaka in nazaj trajala približno pet ur (3 ure gor in 2 nazaj). Zaradi številnih cest, poti in steza, je treba zelo paziti na markacije, da ne zaidete na stransko pot. Pa mnogo užitka!

Piše Lubo Urbajs

ni zelje. Mi Rožani pa mu pravimo Kapesnjak. Nanj vodita dve poti: iz Kreutha pri Bleibergu in z Vršja/Windische Höhe (1100 m).

Iz Kreutha vodi gozdna cesta prav od vrha Kobesnocka, do koče na planini Wertschacher Alm (1557 m). Tej planini pravijo tudi Windische Alm, tudi v zemljevidih je označena s tem imenom. Po tej cesti bi se lahko pripeljali do koče tudi z

Koča na Wertschacher ali Windischer Alm